

ธาตุ ๘ หมวด

หมวด ภู ธาตุ (อ).....๓

หมวด ฐ ธาตุ (อ, เอ).....๒๒

หมวด ทิว ธาตุ (ย).....๒๓

หมวด สู ธาตุ (ณ, ณา, อุณา) ๒๘

หมวด กี ธาตุ (นา).....๒๙

หมวด คห ธาตุ (ณฺหา).....๓๐

หมวด ตน ธาตุ (โ, ยิร).....๓๑

หมวด จุร ธาตุ (เณ, ฌย).....๓๒

ปัจจัยอื่นๆ.....๓๙

ตัวอย่างธาตุต่อไปนี้ เมื่อลงปัจจัยอาขยาตแล้ว เป็น “ฐาน” พร้อมทั้งจะลงวิภัตติอาขยาตในหมวดต่างๆ สำเร็จเป็นกิริยาอาขยาต นำไปใช้ในประโยคต่อไปได้ (กิริยาอาขยาตกับประธานของประโยค ต้องมีบุรุษและวจนะตรงกันด้วย)

ธาตุ ปัจจัย ฐาน คำแปล ลงวิภัตติ

วณท +อ = วณท ไหว้ ลง ตี วิภัตติ เป็นต้น เช่น
 วณทติ, วณทนติ, วณทลิ (ไหว้อยู่); วณทตุ (จงไหว้); วณทเยย (ควรวไหว้);
 วณทิ (ไหว้แล้ว), วณทิสสติ (จักไหว้) เป็นต้น

เอกวจนะ

พหุวจนะ

ป. ปุริโส/อิตถิ/กุล์ วณทิติ.

นามนาม

ปุริสา/อิตถิโย/กุลานิ วณทนุติ.

โส/สา/ต วณทิติ.

ต ... ผู้ที่เอ่ยถึง

เต/ตา/ตานิ วณทนุติ.

ม. ตว วณทลิ.

ตมห ผู้ที่พุดด้วย

ตมเห วณทลุ.

อ. อห วณทามิ.

อมห ผู้พุดเอง

มย วณทาม.

ดูรายละเอียด ธาตุที่จัดหมวดหมู่ตามความหมาย (palidict.com/content/ฐานกิริยา)

ธาตุลงวิภัตติอาขยาต (palidict.com/dl/Verb_Akhayata8.pdf)

หมวด ฎ ฐาตุ (อ)

ฐาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ฎ	+อ	= ภาว	มี, เป็น
หุ	+อ	= โห	มี, เป็น
อส	+อ	= *	มี, เป็น

(กิริยา “มี” ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกิริยา)

อภิ-ฎ	+อ	= อภิภาว	ครอบงำ
ป-หุ	+อ	= ปโห	เพียงพอ, มีพอ, มีมาก; เจริญ
ฐา	+อ	= ติฏฐ	ยืน
อุ-ฐา-(ห)	+อ	= อุฏฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น
อุป-ฐา-(ห)	+อ	= อุปฏฐา-ฐห	ตั้งขึ้น, ปราบ, ยืนใกล้, บำรุง
ปติ-ฐา-(ห)	+อ	= ปติฏฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น
คม	+อ	= คจจ	ไป; ถึง
อา-คม	+อ	= อาคจจ	มา
จร	+อ	= จร	เที่ยวไป; ประพฤติ
กม	+อ	= กม	ก้าวไป, เดินไป
กม	+อ	= จงกม (เทวภาวะ)	จงกรม, ก้าวไป, เดินไป
อา+กม	+อ	= อกกม	เหยียบ, ย่ำ

ธาว	+อ	= ธาว	วี่ง
ป-ขทิ	+อ	= ปกขนุท	วี่งไป, แล่นไป
ปลาย	+อ	= ปลาย	หนีไป
อุ-ป-สั-กม	+อ	= อุปสักม	อุปสงกม
ป-วิส	+อ	= ปวิส	เข้าไป
นิ-สท	+อ	= นิสีท	นั่ง
นิ-กม	+อ	= นิกขม	ออกไป
ป-กม	+อ	= ปกกม	หลีกเลี่ยง
ผร	+อ	= ผร	แผ่ไป
นิ-ฉร	+อ	= นิฉฉร	(เสียง, รัศมี) เปล่งออก
ตร	+อ	= ตร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง
อุ-ตร	+อ	= อุตุตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น
โอ-ตร	+อ	= โอตร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง
รุห	+อ	= รุห	ขึ้น, งอก, ปรางภู, เกิด
อา-รุห	+อ	= อารุห-โรห	ขึ้น, งอก
อว-รุห	+อ	= โอโรห	ลง, โน้มลง
โอ-กม	+อ	= โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง
ปต	+อ	= ปต	ตก, ล้ม, (กรรม) แท้ง

อุ-ปต	+อ	= อุปต	บินขึ้น, เหาะขึ้น
อภิ-อุ-คม	+อ	= อพภุคฺคม	บินขึ้น, เหาะขึ้น
อธิ-อุ-ปต	+อ	= อชฺฌุปต	ตกลง, โฉบลง
ภสฺส	+อ	= ภสฺส	พลัดตก, พลาด,
ลขฺมิ	+อ	= ลงขฺม	กระโดด, เหาะ, เห็น, ลอยไป
ปลฺล	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
นิ-มุชฺช	+อ	= นิมุชฺช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ
ลีท	+อ	= ลีท	ชุ่มชื้น; จม
ลี	+อ	= เส, สย	นอน
สุป	+อ	= สุป	หลับ
มุจฺฉ	+อ	= มุจฺฉ	หลง, เป็นลม, สลบ, แนนิ่ง
วส	+อ	= วส	อยู่
ปา	+อ	= ปา, ปิว	ดื่ม
ทํส ทํส	+อ	= ทํส ทํส	กัด
ขาท	+อ	= ขาท	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน
ฉา	+อ	= ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ
ติส	+อ	= ติส	อิม, เอิบอิม, ยินดี
ทิส	+อ	= ปสฺส	เห็น

ทิส	+อ	= ทิสฺส	เห็น, ปราบกฏ
อิกฺข	+อ	= อิกฺข	เห็น
ปาตุ-ณฺ	+อ	= ปาตุณฺว	ปราบกฏ, มีปราบกฏ, ปราบกฏชัด
ปาตุ-รฺ-หุ	+อ	= ปาตุรฺโห	ปราบกฏ, มีปราบกฏ, ปราบกฏชัด
วจ	+อ	= วจ	พูด, บอก, กล่าว
วท	+อ	= วท วเท	พูด, บอก, กล่าว
โอ-วท	+อ	= โอวท	โอวาท
ปฐฺ	+อ	= ปฐฺ	บอก, กล่าว, แสดง
ภาส	+อ	= ภาส	บอก, กล่าว, แสดง
ภณ	+อ	= ภณ	บอก, กล่าว, แสดง
ปุจฺฉ	+อ	= ปุจฺฉ	ถาม
อา-ปุจฺฉ	+อ	= อาปุจฺฉ	ถามโดยเอื้อเฟื้อ, ถามหา, อ้าลา; ขออนุญาต
ถุ	+อ	= ถว	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ป-สฺส	+อ	= ปสฺส	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
อา-กฺุส	+อ	= อกฺุโส	ด่า
ปริ-ภาส	+อ	= ปริภาส	ด่า
สป	+อ	= สป	ด่า, สบถ, สापแช่ง

ตชช	+อ	= ตชช	ด่า, ชู่, ช่มชู่, คูกคาม
ครห	+อ	= ครห	ตีเตียน, นินทา, เกลียด, ชั่ง
นิ-คห	+อ	= นิคคณหา	ชู่, ช่มชู่, ลงโทษ
นिति	+อ	= นินท	ตีเตียน, นินทา
สาสุ	+อ	= สาส	สอน, อบรม
ป-กาสุ	+อ เอ	= ปกาส ปกาเส	ประกาศ
ป-กุต	+อ	= ปกโกส	เรียกมา
อติ-อิส	+อ	= อชฌเมส	เชื้อเชิญ, อาราธนา
รุ	+อ	= รว โร	ร้อง
รุต	+อ	= รุต โรท	ร้องให้, หลั่งน้ำตา
ปริ-เทว	+อ	= ปริเทว	ร้องให้, คร่ำครวญ
กที กนุท	+อ	= กนุท	ร้องให้, คร่ำครวญ
เค	+อ	= คาย	ออกเสียง, ขับกล่อม, ร้องเพลง
หส	+อ	= หส	หัวเราะ, ร่าเริง
รม	+อ	= รม	ยินดี
มุต	+อ	= โมท	ยินดี
วิท	+อ	= วิท	รู้
ธา ธร	+อ	= ธร ทธา (เทฆภาวะ)	ทรงไว้, ทรงจำ; รongรับ

เฒ	+อ เอ	= เฒ ฒาย (เ>อาย) เฟ่ง, เฟ่งด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เฒา, ไหม้
สิกข	+อ	= สิกข ศึกษา
อติ-อิ	+อ	= อชฌมาย ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สारयाय
สั-เฒ	+อ	= สชฌมาย (เ>อาย) สวด, สारयाय, ท่อง
ลิข	+อ	= ลิข เขียน
ปจ	+อ	= ปจ หุง, ต้ม; ปรง (อาหาร), เฒา, ไหม้
อิสุ	+อ	= อิจฉุ प्रारणा, ต้องการ
กมุ	+อ	= กาม प्रारणा, ต้องการ
อาสาส	+อ	= อาสาส อาสิส อาสีส หวัง, प्रारणा
อาสีสิ	+อ	= อาสีส หวัง, प्रारणा
ปฏฺิ-อาสีสิ	+อ	= ปจจาสีส หวังเฉพาะ, प्रारणाเฉพาะ
กขิ กงข	+อ	= กงข หวัง, प्रारणा, สงสัย
สั-สิ	+อ	= สัสย สงสัย
ปิย	+อ	= ปิย รัก
ลชชี	+อ	= ลชช อาย, ละอาย
หเร	+อ	= หราย (เ>อาย) อาย, ละอาย
วณท	+อ	= วณท ไหว้

นมสฺส	+อ	= นมสฺส	น้อมไหว้
นม	+อ	= นม	น้อม, นอบน้อม
มาน	+อ	= มาน	บุชา, นับถือ
อป-จาย	+อ	= อปจาย	บุชา, นับถือ, เคารพ
ยช	+อ	= ยช	บุชา, บุชาเทพ, เซ่นสรวง
นี	+อ	= เน นย	นำไป (นำคน, สัตว์)
อา-นี	+อ	= อาเน	นำมา
อป-นี	+อ	= อปเน	นำออก
วห	+อ	= วห	นำไป (นำสิ่งของ)
หฺร	+อ	= หฺร	นำไป (นำสิ่งของ)
อา-หฺร	+อ	= อาหาร	นำมา
โอ-หฺร	+อ	= โอหฺร	นำลง ปลงผมหนวด
นิ-หฺร	+อ	= นีหฺร	นำออก, ขับไล่ (ใช้กับคนได้)
ป-หฺร	+อ	= ปหฺร	ประหาร, ทูบ, ตี (สิ่งมีชีวิต)
ป-ชิป	+อ	= ปกฺชิป	ใส่, ใส่เข้า
นิ-ชิป	+อ	= นิกฺชิป	เก็บ
นิ-กฑฺฒ	+อ	= นิกฺกฑฺฒ	ดึงออก, ลากออก
อา-กฑฺฒ	+อ	= อากฑฺฒ	ดึงออก, ลากออก, ฉุด, ชัก

อุ-ชิป	+อ	= อุกชิป	ยก, ยกขึ้น
อว-หฺร	+อ	= อวหฺร	ลัก, ขโมย
อุ-ยุช	+เอ	= อุโยเช	ส่งไป
ชิป	+อ	= ชิป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; ไอ, จาม
จช	+อ	= จช	สละ, บริจาค
สฺ-หฺร	+อ	= หฺร	รวบรวม, ย่อ
วิ-สชช	+อ	= วิสชช	สละ, แบ่งปัน; แก้/ตอบ (คำถาม)
หา	+อ	= ชห ชหา (เทวภาวะ)	ละ, สละ, ปล่อย
นุท	+อ	= นุท โนท	ขจัด, บรรเทา
ภิกข	+อ	= ภิกข	ขอ
ยาจ	+อ	= ยาจ	ขอ
ทา	+อ	= เท, ททา	ให้
ปฏฺ-ทา	+อ	= ปฏฺเท	ให้กลับ, ให้คืน
ปริ-วิส	+อ	= ปริวิส	ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (คำเขมร)
ลภ	+อ	= ลภ	ได้
ปฏฺ-ลภ	+อ	= ปฏฺลภ	ได้เฉพาะ, กลับได้
สฺ-ปฏฺ-อิสฺ	+อ	= สมปฏฺจฺจ	รับ, รับพร้อม

หน	+อ	= หน	ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด
มร	+อ	= มร	ตาย
จ	+อ	= จว	เคลื่อน, ตาย
ชีว	+อ	= ชีว	เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่
อา-สส	+อ	= อสส	หายใจ
ชिर	+อ	= ชีร	เก่า, แก่, คร่ำคร่า
ชิ	+อ	= เช ชย	ชนะ
ปรา-ชิ	+อ	= ปราเช ปราชย	แพ้
ยช	+อ	= ยช	ประกอบ, ผูก
ยธ	+อ	= โยธ	รบ, สู้
อา-มส	+อ	= อามส	จับต้อง, ลูบคลำ
ปรา-มส	+อ	= ปรามส	จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น
มุส	+อ	= มุส มุสส	ถูกต้อง, สัมผัส
อุป-ถมิ	+อ	= อุปถมก อุปตถมก	ช่วยเหลือ, ทำให้ มั่นคง, อุดหนุน, อุปถัมภ์, คำจุน, สนับสนุน
มถ มตถ	+อ	= มถ มตถ มเถ	รวบกว่น, ทำให้วุ่นวาย, ย้าย

มทฺท	+อ	= มทฺท	เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ
โ-มทฺท	+อ	= โอมทฺท	เหยียบลง, ขย่มลง
โกณฺณ	+อ	= โกณฺณ	ตอก, ต่ำ, ทุบ, บุก
พาร	+อ	= พาร	ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน
เหฐ	+อ	= เหฐ	เบียดเบียน, บีบคั้น
ผล	+อ	= ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ด ผล
ภช	+อ	= ภณช	หัก; แบ่ง, จำแนก; คบ
กบุ	+อ เอ	= กบุป กบุเป	ควร, สมควร, อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น
กบุป	+อ	= กบุป	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
สาร	+อ	= สาร	สำเร็จ
นิ-ฐา	+อ	= นิณฺฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ
วทฺตม	+อ	= วทฺตม	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น
รุจ	+อ	= โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม; ยินดี
ชุต	+อ	= โชต	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง
ภา	+อ	= ภา ภาย	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง

ภาส	+อ	= ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พุด
ถิร	+อ	= ถิร	มั่นคง
อณฺท	+อ	= อณฺท	ออก (ไข)
นิ-วตฺต	+อ	= นิพฺพตฺต	เกิด, บังเกิด
วป	+อ	= วป	หว่าน, ปลุก; ทอ; โภณศีรชะ
กิริ	+อ	= กิริ	เรียราย, เกลี่ย, โปรย, เกลื่อน
สํ-กิริ	+อ	= สงฺกิริ	เรียราย, เกลี่ย, ... ปะปน
โอ-กิริ	+อ	= โอกิริ	โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรียราด
วิ-ป-กิริ	+อ	= วิปฺปกิริ	เกลื่อนกล่น, กระจัดกระจาย
สํ-สขฺช	+อ	= สํสขฺช	ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี
วสฺส	+อ	= วสฺส	(ฝน) ตก, รด, โปรย
อติ-วสฺส	+อ	= อติวสฺส	ร้ว
ป-ฆร	+อ	= ปฆร ปคฺฆร	รด, ราด, เท, ไหลออก, พรหม
สนฺฑ	+อ	= สนฺฑ	ไหลออก
สุ	+อ	= สว	ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่
อณฺช	+อ	= อณฺช	หยอด, ทา, เจิม
ติม	+อ	= เตม	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น
สุกฺข	+อ	= สุกฺข	แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ

วร	+อ	=	วร	ปิด, กั้น
วิ-วร	+อ	=	วิวร	เปิด
ถก	+อ	=	ถก	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
ปริ-ธา	+อ	=	ปริธา	ปริทท นุ่งห่ม
ป-อา-ร-อุป	+อ	=	ปารูป	ห่ม
ปิ-ธา	+อ	=	ปิธา	ปิทท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น
อปิ-ธา	+อ	=	อปิธา	อปิทท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น
กุชช	+อ	=	กุชช	คว่ำ, คว่ำลง
ปฎิ-สิธ	+อ	=	ปฎิเสธ	ห้าม, ปฎิเสธ
ปฎิ-ชิป	+อ	=	ปฎิกชิป	ห้าม, ปฎิเสธ (คน, สิ่งของ)
สํ-วร	+อ	=	สํวร	สํารวม, ระวาง, ปิด, กั้น
สํ-ยม	+อ	=	สํยม	สํยจจ สํารวม, ข่มอินทรีย์
พนธ	+อ	=	พนธ	ผูก, พัน, รัด
เวฐ	+อ	=	เวฐ	ผูก, พัน, รัด
ลพิ	+อ	=	ลมพ	เหนียว, แขนวน, ห้อย, คล้อง
ลค	+อ	=	ลค	ลคค ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนวน, คล้อง
สชช	+อ	=	สชช	ติด, ข้อง, ไม่คล้อง
ปิลธิ	+อ	=	ปิลนธ	ประดับ, ตกแต่ง

มจิ	+อ เอ	= มณฑ มณฑ	ระดับ, ตกแต่ง
ภูส	+อ	= ภูส	ระดับ, ตกแต่ง
วิ-หฺร	+อ	= วิหฺร	อยู่, อาศัย
วส	+อ	= วส	อยู่, อาศัย
อติ-อา-วส	+อ	= อชฺฌาวส	อยู่ครอบครอง
ปฏฺิ-วส	+อ	= ปฏฺิวส	อยู่, อาศัย
อา-วส	+อ	= อาวส	อาศัยอยู่, อยู่ครอง
มกฺข	+อ	= มกฺข	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
รณฺช	+อ	= รช รณฺช	ย้อม, กำหนด
ตป	+อ	= ตป	ร้อน, ร่ำร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม
ณป	+อ	= ณป ณาเป-ปย	เผา, ไหม้
ณเ	+อ เอ	= ณเ ฌาย (เอ> อาย)	เผา, ไหม้, ร่ำร้อน, สว่าง; เฟื่อง, คืด
ทท ทท	+อ	= ทท ทท	ไหม้, (อันไฟ) เผา
ป-กฺถ	+อ	= ปกฺถ	เดือด, เดือดพล่าน
สํ-มชฺช	+อ	= สมมชฺช	ปิด, กวาด, ขัด, ถู, นวด
ปริ-มชฺช	+อ	= ปริมชฺช	ปิด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ
โธว	+อ	= โธว	ล้าง

ปุณฺณ	+อ	= ปุณฺณ ปุณฺช	เข็ด, ฤ, ชำระ, กวาด
กนฺต	+อ	= กนฺต	ตัด, ผ่า, เชือด, ค้ำ; กรอ/ปั่นด้าย
กส	+อ	= กส กสฺส	ไถ, เสือก, ไส
ขน	+อ	= ขน	ขุด, เจาะ, ไช
ตจฺฉ	+อ	= ตจฺฉ	ถาก, ไส, ทำให้บาง
ป-สท	+อ	= ปสท	กดขี่, ข่มเหง
สุจ	+อ เอ	= สุจ สุเจ	สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป
ปุ	+อ	= ปุณา	ชำระ, สะอาด, หมดจด
ฆฺส	+อ	= ฆฺส	สี, ฤ, บด
สํ-ธา	+อ	= สนฺธา สทฺทท	เลื่อมใส, เชื่อถือ; เชื่อมต่อ
ป-สท	+อ	= ปสฺท	ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส
รกฺข	+อ	= รกฺข	รักษา
คฺป	+อ	= โคป	คุ้มครอง, ปกครอง, รักษา
ภร	+อ	= ภร	เลี้ยงดู; นำไป
ปุส	+อ	= ปุส	เลี้ยงดู
ชคฺค	+อ	= ชคฺค	ระคอง, ระคับระคอง, ปฏิบัติ, ซ่อมแซม
คเวส	+อ	= คเวส	แสวงหา, ค้นหา

อิส	+อ	= เอส	แสวงหา, ค้นหา
วิ-สห	+อ	= วิสห	อาจ, กล่าวหา, ปฏิญาณ
ภี	+อ	= ภาย	กล่าว
ภิส	+อ	= ภิส	กล่าว
ภมภ	+อ	= ภมภ	กล่าว, ห้วนไหว, หวาดเสียว
วิชี	+อ	= วิช เวช	กล่าว, ห้วนไหว, หวาดเสียว
อุ-สกี	+อ	= อุสสงก	กล่าว, หวาดกลัว
อคข	+อ	= อคข	มีค่า, มีราคา
จล	+อ	= จล จลจล (เทวภาวะ)	ไหว, ห้วนไหว, สั่น
จูป	+อ	= จูป โจบ	ไหว, ห้วนไหว, สั่น
อิณช	+อ	= อิณช	ไหว, ห้วนไหว, งอ, คู้เข้า
อีร	+อ	= อีร	ไหว, ห้วนไหว
กปี กมป	+อ	= กมป	ไหว, ห้วนไหว
วิธ	+อ	= เวธ	ไหว, ห้วนไหว; เบียดเบียน
กูป	+ย	= กูปป	กำเริบ, สะเทือน, โกรธ, พิณาศ
ขุภ	+อ เอ	= โขภ โขภ	ห้วนไหวอย่างรุนแรง
วตตุ	+อ	= วตต	เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุน ไป; เลี้ยงดู, รับผิดชอบ; ห้าม

อติ-วตฺต	+อ	= อติวตฺต	เป็นไปล่วง, (น้ำ) ล้น
วฏฺฏ	+อ	= วฏฺฏ	หมุนไป
องฺก	+อ	= องฺก	กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย
สมฺ	+อ	= สม	สงบ, ระวัง, ทำความเพียร
ปฏฺิ-ป-สมฺ	+อ	= ปฏฺิ-ป-สม	สงบ, ระวัง
วิ-วิจ	+อ	= วิวิจ	สกัด, โดดเดี่ยว, ปลีกออก
อา-รภ	+อ	= อารภ	ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม
อุ-สฺห	+อ	= อุสฺสฺห	พยายาม
วายม	+อ	= วายม	พยายาม
ตฺติ	+อ	= ตนฺท	เกียดคร้าน, ประมาท, ไม่ เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน
ขม	+อ	= ขม	อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ
สฺห	+อ	= สฺห	อดทน, อดกลั้น
กฺฏ	+อ	= กฺฏ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
สฺฐ	+อ	= สฺฐ	ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง
ป-วช	+อ	= ปพฺพช	ไป, ออกไป, บวช

ภม	+อ	= ภม	หั้น, หมุ่น
วิ-ภม	+อ	= วิพภม	หั้นกลับ, หมุ่นกลับ, หมุ่นผิด, สឹก, ลาสิกขา
จุมพ	+อ	= จุมพ	จวบ, จุมพิต
อา-ลึงค	+อ	= อาลึงค	กอด
สช	+อ	= สช	กอด
กิลม	+อ	= กิลม	ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้า, เจ็บไข้, ไม่สบาย
คิเล	+อ	= คิลย	เจ็บไข้, ไม่สบาย
ชิป	+อ	= ชิป	ไอ, จาม; ทิ้ง
กาส	+อ	= กาส	ไอ, กระแอม
วมุ	+อ	= วม	อาเจียน; คายออก
ถร	+อ	= ถร	ปูลาด
อา-ถร	+อ	= อตถร	ปูลาด, กราน (กฐิน)
โอ-ถร	+อ	= โอตถร	ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ
สั-ถร	+อ	= สนถร	ปู, ปูลาด
อติ-โอ-ถร	+อ	= อชโณมถร อชโณมตถร	ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม

สั-วิ-ธา/ทท	+อ	= สัวิทท	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ
สขุช	+อ	= สขุช	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ
ยุช	+อ	= โยช	ผูก, ประกอบ, รวบรวม
อรห	+อ	= อรห	สมควร, เหมาะสม; บูชา
กปุ	+อ เอ	= กปุป กปุเป	ควร, สมควร; อาจ, สามารถ
ปุร	+อ	= ปุร	เต็ม
ทุท	+อ	= ทุท โทท	รดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
ธม	+อ	= ธม	ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
วลชิ	+อ	= วลณช	บริโภคน, ใช้สอย
เสว	+อ	= เสว	เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี
วิ-สส	+อ	= วิสฺสส	คุ่นเคย
สั-อา-ทย	+เอ	= สมาทเป (ย>ป)	ชักชวน
นจจ	+อ	= นจจ	พื่อนรำ
วิ-ลส	+อ	= วิลส	สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย
สุภ	+อ	= โสภ	งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เบียดเบียน
ปุปฺผ	+อ	= ปุปฺผ	(ดอกไม้) บาน

อุ-หฺท +อ = อุหฺท ถ้ายอุจจาระรด

อุ-มิหฺ +อ = อุมิหฺ ถ้ายปัสสาวะรด

หมวด รุฐ ฐาตุ (อ, เอ) (และนิคคหิตอาคมหน้าพยัญชนะที่สุทธาตุ)

ฐาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
รุฐ	◌ั อ เอ	= รุณฐ, รุณฐเ	ปิด, กั้น, ห้าม
ภุช	◌ั อ	= ภุณฐ	กิน
ปริ-ภุช	◌ั อ	= ปริภุณฐ	บริโภค; กิน, ใช้สอย
ลิป	◌ั อ	= ลิมฐ	ฉาบ, ทา, ลูบไล้
มุจ	◌ั อ	= มุณฐ	ปล่อย, แก้, ถอด
ภิท	◌ั อ	= ภินฐ	ทำลาย, ต่อย, ตัด
ฉิท	◌ั อ	= ฉินฐ	ตัด, บั่น, แบ่ง, ผ่า, ทอน, ชิง
อา-ฉิท	◌ั อ	= อจฉินฐ	ตัด, ชิง
สั-อุ-ฉิท	◌ั อ	= สมุจฉินฐ	ตัดขาด ...
ยุช	◌ั อ	= ยุณฐ	ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม
วิท	◌ั อ	= วินฐ	ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี
หิสึ	◌ั อ	= หีส	เบียดเบียน
สิจ	◌ั อ	= สิณฐ	รด, ราด, เท, ไหลออก

หมวด ทิว ธาตุ (ย)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ทิว	+ย	= ทิพพ	เล่น
สิว	+ย	= สิพพ	เย็บ
ชี	+ย	= ชีย	สิ้น, เสื่อม, หมด
พुरु	+ย	= พुरुชฌ	รู้, ตรัสรู้
มน	+ย	= มณญ	รู้
วิท	+ย	= วิชช	มี
ลุป	+ย	= ลุปป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ
อนฺตร-ธา	+ย	= อนฺตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธาน
จ	+ย	= ปจจ	สุข
ปท	+ย	= ปชช	ถึง
นิ-ปท	+ย	= นิปชช	นอน, หมอบ
นิ-ทา	+ย	= นิททาย	หลับ
ป-พुरु	+ย	= ปพुरुชฌ	ตื่น
ชน	+ย	= ชาย	เกิด
วิ-ชน	+ย	= วิชาย	คลอด (ลูก)
อุ-ปท	+ย	= อุปปชช	เกิดขึ้น

อุป-ปท	+ย	= อุปปชช	เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง
ลฤ	+ย	= ลฤภ	โลภ, ละโมบ
รณช	+ย	= รณช รชช	กำหนด, ย่อม
กุธ	+ย	= กุชฌ	โกรธ
กุป	+ย	= กุပ္ป	โกรธ
สป	+ย	= สปย สปป	ดำ, สบถ, สาปแช่ง
สมุ	+ย	= สมม	สงบ
ยุธ	+ย	= ยุชฌ	รบ, สู้
วิธ	+ย	= วิชฌ	แทง, เสียดแทง
ปฏฺวิธ	+ย	= ปฏฺวิชฌ	แทงตลอด
รุช	+ย	= รุชช	แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย
ตุส	+ย	= ตุสส	ยินดี, เอิบอิ่ม
สํ-นท	+ย	= สนนยท	ผูก, สวม (เกราะ)
สํ-อา-ทา	+ย	= สมาทีย	สมาทาน
มุท	+ย	= มุยท	หลง
มุส	+ย	= มุสส	ลืม
มท	+ย	= มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ
รช	+ย	= รชช	ย่อม

มฺจ	+ย	= มฺจจ	หลุด, พ้น
ภิท	+ย	= ภิชฺช	แตก; ต่างกัน
ฉิท	+ย	= ฉิชฺช	ขาด, ทะลุ, แตก, สลาย
วห	+ย	= วุห	ลอย, นำไป
ป-หา	+ย	= ปหิยฺย ปหิยฺ ปหาย	ละ, สละ, ปล່อย; เสื่อม, เลว
สํ-อา-ทา	+ย	= สฺมาทฺย	ถือเอา, ยึดถือ
หน	+ย	= หนญฺ	เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง
ป-สท	+ย	= ปสยฺห	กดขี่, ข่มเหง
ทฺส	+ย	= ทฺสส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย
นส	+ย	= นสฺส	ฉิบหาย, พิณาศ
อป-ราธ	+ย	= อปรชฺฉม	ประทุษร้าย, ผิด
สิธฺ	+ย	= สิชฺฉม	สำเร็จ
สํ-อิธ	+ย	= สมิชฺฉม	สำเร็จ
นิ-ปท	+ย	= นิปฺปชฺช นิปฺพชฺช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์
อว-โส	+ย	= อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง
ทีป	+ย	= ทีปฺป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้
กิลิท	+ย	= กิลิทฺย กิลิชฺช	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น

สุส	+ย	= สุสฺส	แห้ง, เหี่ยว, ผอม, ชุบซีด
รนฺช	+ย	= รชฺช	ย้อม, กำหนด
ตป	+ย	= ตปฺป	ร้อน, เปร้อร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม
สุธ	+ย	= สุขุณฺม	หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด; ชำระ
นฺหา นหา	+ย	= นฺหาย นหายอาบ	
กิลิส	+ย	= กิลิสฺส	เศร้าหมอง, เบียดเบียน, แผลผา
ปฺส	+ย	= ปฺสฺส	เลี้ยงดู
วิชี	+ย	= วิชฺช	กลัว, ห้วนไหว, หวาดเสียว
ตส	+ย	= ตสฺส	กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว
ขุภ	+ย	= ขุพฺภ	ห้วนไหวอย่างรุนแรง
สมฺ	+ย	= สมฺม	สงบ, ระงับ, ทำความเพียร
ปฺฐิ-ป-สมฺ	+ย	= ปฺฐิปฺสฺสมฺม	สงบ, ระงับ
วิ-วิจ	+ย	= วิวิจฺจ	สังกัด, โดดเดี่ยว, ปลีกออก
ลี	+ย	= ลีย	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน
อา-รภ	+ย	= อารพฺภ	ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม
สท	+ย	= สยฺห	อดทน, อดกลั้น

ยุช	+ย	= ยุชช	ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้
วิ-รุช	+ย	= วิรุชฌ	คัดค้าน, ขัดแย้ง; ปรรายณา
ลิส	+ย	= ลิสส	เหลือ

หมวด สฺ ธาตุ (ณ, ณา, อุณา)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
สฺ	+ณ ณา	= สฺโนณ สฺณา	ฟัง, ได้ยิน
ปฏฺ-สฺ	+ณา	= ปฏฺสฺณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง
อา-วฺ	+ณา	= อาวฺณา	ร้อย
สฺ	+ณฺ	= สฺโนณ	ผูก, พัน, รัด
หฺ	+ณา	= หฺณา	ส่งไป
ป-อป	+อุณา	= ปापฺุณา	ถึง
สก	+อุณา	= สกฺุณา	อาจ, สามารถ
ปริ-ยฺ-อาป	+อุณา	= ปริยาปฺุณา	เล่าเรียน

หมวด กิ ธาตุ (นา)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
กิ	+นา	= กิ ^๑ นา กิ ^๑ ณา	ชื่อ
วิ-กิ	+นา	= วิ ^๑ กิ ^๑ นา วิ ^๑ กิ ^๑ ณา	ชาย
ชิ	+นา	= ชิ ^๑ นา	ชนะ
จิ	+นา	= จิ ^๑ นา	ก่อ, สั้งสม
ญา	+นา	= ชา ^๑ นา	รู้
ป-ญา	+นา	= ป ^๑ ณ ^๑ ญา ^๑ ย (นา>ย)	รู้, ปราบกฎ
อนฺ-ญา	+นา	= อน ^๑ ช ^๑ า ^๑ นา	อนฺญาต
มฺน	+นา	= ม ^๑ นา	รู้, ตรัสรู้; นิ่งอยู่
รฺ	+นา	= ร ^๑ นา	กำจัด, ทำลาย, ทำให้ห้วนไหว
ลฺ	+นา	= ล ^๑ นา	เกี่ยว, ตัด
ฝุ	+นา	= ฝ ^๑ นา	ผิด, โปรง, โรย
มา	+นา	= มิ ^๑ นา	นับ
ถุ	+นา	= ถ ^๑ นา	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ปฺส	+นา	= ป ^๑ ส ^๑ นา	เลี้ยงดู
ขุภ	+นา	= ข ^๑ ภ ^๑ นา	ห้วนไหวอย่างรุนแรง
ลี	+นา	= ลี ^๑ นา	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน

หมวด คหิ ธาตุ (ณฺหา)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
คห	+ณฺหา	= คณฺหา	ถือเอา, จับ, รับ
อุ-คห	+ณฺหา	= อุคฺคณฺหา	เรียน, เล่าเรียน
ป-คห	+ณฺหา	= ปคฺคณฺหา	ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง, อุดหนุน
อนฺ-คห	+ณฺหา	= อนฺคฺคณฺหา	อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ
ปฏฺิ-คห	+ณฺหา	= ปฏฺิคฺคณฺหา	รับเฉพาะ, รับประกัน
นิ-คห	+ณฺหา	= นิคฺคณฺหา	ขู่, ข่มขู่, ลงโทษ
สํ-คห	+ณฺหา	= สํคฺคณฺหา	สงเคราะห์, รวบรวม

หมวด **ตน** ธาตุ (โอ, ยิร)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ตน	+โอ	= ตโน ตนุ	แผ่ไป
กร	+โอ	= กโร	ทำ
กร	+ยิร	= กยิร	ทำ
วิ-อา-กร	+โอ	= พยากรโ	ทำให้แจ้ง, พยากรณ์
อาวิ-กร	+โอ	= อาวิกโร	ทำให้แจ้ง
สั-กร	+โอ	= สกกรโ	ทำโดยดี, สักการะ
ครุ-กร	+โอ	= ครุกรโ	ทำให้หนัก, เคารพ
สก	+โอ	= สกโก	อาจ, สามารถ
ป-อป	+โอ	= ปปโป	ถึง
ชาคร	+โอ	= ชาครโ	ตื่น

หมวด จุร ธาตุ (ณ, ฌย)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
จุร	+ณ ฌย	= โจเร-รย	ลัก, ขโมย
เถน	+ณ ฌย	= เถเน-นย	ลัก, ขโมย
ตกุก	+ณ ฌย	= ตกเก-กย	ตริก
โอ-โลก	+ณ ฌย	= โอโลเก-กย	มองดู, เห็น
ลกข	+ณ ฌย	= ลกเข-ขย	กำหนด
ฐป ฌป	+ณ ฌย	= ฐเป ฌเป	ตั้ง, วาง, เก็บ
ปาล	+ณ ฌย	= ปาเล-ลย	รักษา
ฆฎ	+ณ ฌย	= ฆฎเ-ฎย	สืบท่อ
คณ	+ณ ฌย	= คณเ-ณย	นับ
ปุษ	+ณ ฌย	= ปุเช-ชย	บูชา
กถ	+ณ ฌย	= กเถ-ถย	พูด, บอก, กล่าว
วจ	+ณ ฌย	= วาเจ-จย	พูด, บอก, กล่าว
อา-รุจ	+ณ ฌย	= อาโรเจ-จย	บอก, กล่าว
รุจ	+ณ ฌย	= โรเจ-จย	ชอบ, ยินดี
ทีป	+ณ ฌย	= ทีเป-ปย	ประกาศ, แสดง
ทิส	+ณ ฌย	= เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด

ทิส	+ณ ณย	= ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม)
อุ-ทิส	+ณ ณย	= อุทเทเส-สย	แสดงขึ้น
ภสส	+ณ ณย	= ภสเส-สย	พูดคุย, บ่น, ด่า
ตชช	+ณ ณย	= ตชเช-ชย	ด่า, ชู้, ช่มชู้, คูกคาม
ขุส	+ณ ณย	= ขุเส-สย	ด่า, บริภาษ
มนต	+ณ ณย	= มนเต-ตย	ปรึกษา, พูดอย่างลับๆ
นิ-มนต	+ณ ณย	= นิมนเต-ตย	เรียกมา, นิมนต์
อา-มนต	+ณ ณย	= อามนเต-ตย	เรียกมา
จุท	+ณ ณย	= โจเท-ทย	โจทย์, ทักท้วง, ตักเตือน
จินต	+ณ ณย	= จินเต-ตย	คิด รู้, นึก
นิ-สม	+ณ ณย	= นิสามะ-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
มาป	+ณ ณย	= มาเป-ปย	สร้าง, ก่อสร้าง, เนรมิต
โถม	+ณ ณย	= โถมะ-มย	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
วณณ	+ณ ณย	= วณเณ-ณย	สรรเสริญ; ขยายความ
ครท	+ณ ณย	= ครเท-ทย	ติเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง
กท กนท	+ณ ณย	= กนเท-ทย	ร้องให้, คร่ำครวญ
จนท	+ณ ณย	= จนเท-ทย	ปรารภณา, ต้องการ, พอใจ
กมฺ	+ณ ณย	= กามะ-มย	ปรารภณา, ต้องการ

ปตถ	+ณณย	= ปตถเอ-ถย	ปรารธนา, ต้องการ
ธา ธร	+ณณย	= ธาเร-รย	ทรงไว้, ทรงจำ; รongรับ
คนถ	+ณณย	= คนถเอ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ	+ณณย	= รजे-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รจนา
คณ	+ณณย	= คณเอ-ณย	นับ, คำนวณ
ทม	+ณณย	= ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก
ลขิ	+ณณย	= ลงฆเอ-ขย	กระโดด, เหาะ, เเหิน, ลอยไป
ฉทท	+ณณย	= ฉททเอ-ทย	ทิ้ง, ขว้างทิ้ง
ปริ-วขชี	+ณณย	= วขเช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน
เปส	+ณณย	= เปเส-สย	ส่งไป
ปท	+ณณย	= ปาเท-ทย	ส่งไป
วร	+ณณย	= วาเร	ขอ, ต้องการ
นิ-ยต	+ณณย	= นิยยาเท-ทย (ต>ท)	มอบให้, แลกเปลี่ยน
ปฎิ-ปท	+ณณย	= ปฎิปาเท-ทย	มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล
ยุช	+ณณย	= ยุชเช-ชย	ประกอบ, ผูก
อา-รूप	+ณณย	= อาโรเป-ปย	ยก, ยกขึ้น
วิ-โอ-รूप	+ณณย	= โวโรเป-ปย	ยกลง, ปลงลง

บุถ	+ณณย	= โปเถ-ถย	ประหาร, ทุบ, ตี
กฤษ	+ณณย	= โกฐเฐ-ฤษย	ตอก, ต่ำ, ทุบ, บุ
โกฤษ	+ณณย	= โกฤษเฐ-ฤษย	ตอก, ต่ำ, ทุบ, บุ
กฤษ	+ณณย	= โกฐเฐ-ฤษย	ตี, ทุบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, ปั้น
อา-กฤษ	+ณณย	= อาโกฐเฐ-ฤษย	ตี (กลอง), ...
หิสิ	+ณณย	= หีเส-สย	เบียดเบียน
ปีฬ	+ณณย	= ปีฬเฝ-ฬย	เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า
ฆฤษ	+ณณย	= ฆฤษเฐ-ฤษย	เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน
ผล	+ณณย	= ผาเล-ลย	ตัด, ผ่า
ธัส	+ณณย	= ธัสเเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทฐ	+ณณย	= ทฐเเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทล	+ณณย	= ทาเล-ลย	ทำลาย, แแตก
กปป	+ณณย	= กปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
ชุต	+ณณย	= โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง
อภิ-วที	+ณณย	= อภิวาเท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
มาน	+ณณย	= มาเน-นย	บูชา, นับถือ
ปุษ	+ณณย	= ปุเช-ชย	บูชา

รูป	+ณณย	= โรเป-ปย	หว่าน, ปลุก; ยก
ติม	+ณณย	= เตเม-มย	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น
วร	+ณณย	= วเร-รย	ปิด, กั้น
วิ-วร	+ณณย	= วิวเร-รย	เปิด
นิ-วร	+ณณย	= นิวาเร-รย	ห้าม, กั้น
ปริ-วร	+ณณย	= ปริวาเร-รย	กั้นรอบ, แวดล้อม
ถก	+ณณย	= ถเก-กย	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
ฉท	+ณณย	= ฉาทเ-ทย	มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง
อา-ฉท	+ณณย	= อจฉาทเ-ทย	นุงห่ม, ปกปิด
นิ-วส	+ณณย	= นิวาเส-สย	นุงห่ม
สํ-วร	+ณณย	= สํวเร-รย	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น
เวฐ	+ณณย	= เวฐฐ-ฐย	ผูก, พัน, รัด
ภูส	+ณณย	= ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง
มกฺข	+ณณย	= มกฺเข-ขย	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
ตป	+ณณย	= ตปเป-ปย	ร้อน, เร่าร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม
ณป	+ณณย	= ณาเป-ปย	เผา, ไหม้
วาส	+ณณย	= วาเส-สย	อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม)
ป-ชล	+ณณย	= ปกฺขาลเ-ลย	ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ

ป-สท	+ณ ณย	= ปสาเท-ทย	ยินดี, เลื่อมใส
पाल	+ณ ณย	= ปาเล-लय	รักษา
ปुस	+ณ ณย	= โปเส-สย	เลี้ยงดู
कवेस	+ณ ณย	= คเวเส-สย	แสวงหา, ค้นหา
विठ	+ณ ณย	= เวเธ-ธย	ไหว, ห้วนไหว; เบียดเบียน
अङ्क	+ณ ณย	= อङ्के-กย	กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย
लक्ष	+ณ ณย	= ลกฺเช-ชย	กำหนด
वि-अ-रूप लप	+ณ ณย	= วาणुรูป-ปย วาตุล-ปย	กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้
शुद्ध	+ณ ณย	= शुद्ध-द्य	สืบทอด, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
सह	+ณ ณย	= สहे-หย	อดทน, อดกลั้น
वृज	+ณ ณย	= วृजे-จย	เกลี้ยกล่อม, หลอกลวง
कुह	+ณ ณย	= กุเห-หย	โกง, ล่อลวง, ให้พิศวง
प-लुप	+ณ ณย	= पलुणा-प-लुप	ปลูลาด, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ
सञ्च	+ณ ณย	= सञ्चे-ชย	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ
पुण्य-यत्	+ณ ณย	= पुण्या-ते-ทย (ต>ท)	ตักแตง, จัดแจง
युञ्ज	+ณ ณย	= โยเช-ชย	ผูก, ประกอบ, รวบรวม

อรห	+ณ ณย	= อรเห-หย	สมควร, เหมาะสม; บุษบา
อฏฐ	+ณ ณย	= อฏฐเ-ฎย	อึดอัด, บีบคั้น
จุนฺณ	+ณ ณย	= จุนฺณเ-ณย	บด, ละเอียด, แหก
วีช	+ณ ณย	= วีเช-ชย	พัด, โบก
อติ-มาน	+ณ ณย	= อติมานเ-นย	เย่อหยิ่ง, จองหอง
นฏ	+ณ ณย	= นฏเ-ฎย	พ้อนรำ
สํ-จิต	+ณ ณย	= เจเต-ตย	ซื่อซาย; อุตสาหะ, พยายาม; แก่ง (ภาษาเก่า), จงใจ, เจตนา

ปัจจัยอื่นๆ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ภุช	+บ	= พุภุช	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว
กิต	+ฉ	= ติกิจฉ (เทวภาวะ)	รักษาโรค, เยียวยา; รู้; ปรารถนา; อยู่; สงสัย
ฆส	+ฉ	= ชิฆจฉ	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว
สุ	+ส	= สุตสูส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
หฺร	+ส	= หิรฺส	ปรารถนาจะนำไป, อยากนำไป
ปา	+ส	= ปิวาส (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะดื่ม, อยากดื่ม, กระหายน้ำ
จิร ศัพท์	+อายุ	= จิราย	ประพฤติช้า, ชักช้า
ฐม ศัพท์	+อายุ	= ฐมายุ	ประพฤติ(ให้เป็น)เพียงดั่งคว้น, ทำ ตนดั่งคว้น
ปพฺพต ศัพท์+อายุ	+อายุ	= ปพฺพตายุ	ประพฤติ(ให้เป็น)เพียงดั่งภูเขາ, ทำ ตนดั่งภูเขา
สมฺมทฺท ศัพท์+อายุ	+อายุ	= สมฺมทฺทายุ	ประพฤติ(ให้เป็น)เพียงดั่งสมุทฺร, ทำ ตนดั่งทะเล
จิจฺจิกฺก ศัพท์+อายุ	+อายุ	= จิจฺจิกฺกายุ	ประพฤติเสียงดั่งจืดๆ, ทำเสียง

จิตๆ

ปุตต ศัพท์ + อีย	= ปุตติย	ประพฤติ(ให้เข็ญ)เพียงดั่งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก
กุกุกุจจ ศัพท์+อาย	= กุกุกุจจาย	เกลียด, รังเกียจ, ประพฤติรังเกียจ
นิททา ศัพท์ + อาย	= นิททาย	หลับ, ประพฤติหลับ (บาลีไวยากรณ์)